

12Α-7_12 ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: ΝΑΟΔΟΜΙΑ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ, ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΙΕΡΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ: ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ, ΚΤΙΡΙΑ, ΑΝΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ - Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ)
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2023-2024
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΕΛΕΝΗ ΖΥΜΗ

Περιεχόμενο Μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη των ιερών του ελλαδικού χώρου με έμφαση στον χωρικό σχεδιασμό και την εξέλιξή τους από την εποχή του Σιδήρου μέχρι και τους ελληνοιστικούς χρόνους, καθώς και ο αντίκτυπος των πολιτικών εξελίξεων σε αυτά. Εξετάζεται η ίδρυση των ιερών, τα χαρακτηριστικά και ο ρόλος τους στις πόλεις-κράτη, η χωροταξική τους οργάνωση, οι κατηγορίες των οικοδομημάτων και των αναθημάτων. Επίσης, μελετώνται οι αλλαγές τόσο χωροταξικές, όσο και οικοδομικές ή σχετικές με τις κατηγορίες αναθημάτων που παρατηρούνται στα ιερά ανά εποχή και σύμφωνα με τις πολιτικές εξελίξεις σε τοπικό επίπεδο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση των πανελλήνιων ιερών, καθώς και στο ρόλο των πόλεων-κρατών στην εξέλιξή τους. Οι ενότητες που θα μελετηθούν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

α) πανελλήνια ιερά, β) αστικά ιερά, γ) εξωαστικά ιερά, δ) ιερά μυστηριακών λατρειών.

Αξιολόγηση φοιτητών

A) Υποχρεωτική γραπτή εργασία και παρουσίασή της στην αίθουσα τις τρεις τελευταίες εβδομάδες του εξαμήνου. Η εργασία συνυπολογίζεται 50% στην τελική βαθμολογία

B) Εξετάσεις: γραπτή τελική εξέταση που θα περιλαμβάνει:

- Θέμα 1: υποχρεωτικό. Περιλαμβάνει ερωτήματα σύντομης απάντησης ή/και σχολιασμό εικόνων.
- Θέμα 2: δύο ή περισσότερες συνθετικές ερωτήσεις με δυνατότητα επιλογής.

Μελέτη για τις εξετάσεις

Βαλαβάνης, Π., *Ιερά και Αγώνες στην αρχαία Ελλάδα: Ολυμπία, Δελφοί, Ισθμία, Νεμέα*, Εκδ. Καπόν, Αθήνα 2017.

Με οδηγό τις Παραδόσεις του μαθήματος, όπως εμφανίζονται στις διαφάνειες στην ηλεκτρονική τάξη (eclass), θα μελετήσετε τα θέματα που δεν συμπεριλαμβάνονται στο βιβλίο του Βαλαβάνη από τα παρακάτω:

Gruben, G., *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων*. Μτφρ. Δ. Ακτσελή, Αθήνα 2000.

Spawforth, T., *Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί*. Μτφρ. Μ. Μαχαίρα, Αθήνα 2006.

Για το ιερό της Δήλου, βλ.

Λαμπρινουδάκης, Β., *Ιστορία και Μνημεία της Δήλου*, 2019

(<https://diazoma.gr/site-assets/%CE%99%CE%A3%CE%A4%CE%9F%CE%A1%CE%99%CE%91-%CE%9A%CE%91%CE%99-%CE%9C%CE%9D%CE%97%CE%9C%CE%95%CE%99%CE%91-%CE%A4%CE%97%CE%A3-%CE%94%CE%97%CE%9B%CE%9F%CE%A5.pdf>)

Moretti J.- C., Κυκλάδες-Δήλος, *Αρχαιολογία και Τέχνες* 135 (2021) (www.archaiologia.gr)

Για τα **γενικά χαρακτηριστικά των επιμέρους οικοδομημάτων των ιερών**, δηλαδή των ναών, των θησαυρών, των γυμνασίων, των σταδίων, κλπ. μπορείτε να συμβουλευτείτε:

Μπούρα, Χ., *Μαθήματα της Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής*. Πρώτος τόμος, Αθήνα 1980.

Müller-Wiener, W., *Η Αρχιτεκτονική στην αρχαία Ελλάδα*. Μτφρ. Μπ. Σμιτ-Δούνα, Θεσσαλονίκη 1995.